

Unngå at bilen koker

Dette er en uendret kopi av en artikkel som sto i Škoda Nyt nr. 4/2011.

Alle vannavkjølte biler kan koke, men én bestemt biltype er spesielt utsatt for dette. Det er Skoda med motoren bak og radiatoren foran, - altså modell 105, 120, 130 osv. På grunn av kjølesystemets kompliserte utforming er det mange muligheter for feil. Det har lett for å danne seg luftlommer i systemet, slik at kjølevæsken ikke kommer frem til radiatoren. Mange slanger og skjøter øker dessuten faren for lekkasjer. Basert på brukererfaringer, artikler på internett og Skodas egen verkstedhåndbok har jeg laget en oversikt over hva man kan gjøre for å unngå koking.

Vi begynner med de viktigste tingene:

-- følge med på kjølevannstermometeret, stopp straks hvis temperaturen øker uvanlig fort, og i alle fall før den stiger forbi det grønne feltet -- også stoppe med en gang hvis varmeapparatet plutselig slutter å levere varm luft -- passe på at nivået på kjølevannet aldri faller under minimums-merket på ekspansjonstanken -- alltid bruke frostvæske, også om sommeren, dette hever kokepunktet og hindrer korrosjon -- følge fabrikkens anvisning for fylling av systemet ved bytte av kjølevæske, og ved etterfylling hvis nivået har gått under minimum (se nedenfor).

Så er det en del ting man bør gjøre av og til:

-- smøre vannpumpen med fettkoppen, og bruke ordentlig vannpumpefett -- sjekke at vannpumpen fungerer, - den er defekt hvis det lekker vann fra den -- sjekke at vifteremmen er passe stram -- sjekke at slangene ikke lekker og at slangeklemmene er i orden -- sjekke at de tynneste slangene ikke har tettet seg -- sjekke at termostatbryteren på radiatoren virker -- sjekke at radiatorviften virker -- sjekke at tenning og forgasser er riktig justert.

Dette er også viktig:

-- bruke korrekt lokk på ekspansjonstanken og passe på at tetningsgummien er i orden -- montere termostaten riktig vei, med luftehullet opp.

Det fins også mer avanserte tiltak:

-- montere en termostatbryter på radiatoren som slår inn ved lavere temperatur -- montere manuell bryter for radiatorviften, fortrinnsvis med relé og indikatorlampe -- montere radiatorviftemotor fra Favorit eller Felicia -- bruke gjennomsiktig slange mellom radiator og utluftingskran for å oppdage luftlommer -- bruke gjennomsiktig slange mellom termostat og ekspansjonstank av samme grunn -- ta ut radiatoren og rense den hvis kjøleeffekten er kronisk dårlig.

Dette bør man derimot ikke gjøre:

-- montere ekstralys som dekker for luftstrømmen til radiatoren -- montere motorvarmer med elementet inne i en vannslange -- bruke grill-trekk når det ikke er ekstremt kaldt.

Hvis motoren allerede har kookt - spesielt hvis det gjentar seg etter bytte av topp-pakning - må topplokket planslipes. Man må også kontrollere at toppen av motorblokken er rett; hvis blokken har

slått seg kan også den planslipes om den ikke har blitt altfor skakk. Reparasjon av Skoda-motorer må overlates til fagfolk som kjenner denne biltypen; dette pga. de løse sylindreforingene som få andre biler har.

Skodafabrikkens oppskrift for fylling av kjølesystemet:

Utføres på kald motor og tar ca. 10 minutter.

- a) Skru varmeapparatet på full varme, og skru opp luftekranen i bakre høyre hjørne av bagasjelokket.
- b) Ta av den slangen som sitter på termostathuset og som går til ekspansjonstanken, bind den opp så vannet ikke renner ut. Kobl den til igjen når det begynner å renne kjølevæske ut av termostathuset.
- c) Fyll på kjølevæske veldig sakte. Ikke la væsken stige i ekspansjonstanken så mye at det dekker utløpet til slangen nevnt ovenfor. Hvis man ikke fyller sakte nok vil det dannes luftlommer (husk at termostaten bare har et lite hull til å slippe luften forbi).
- d) For videre lufting av systemet forutsetter fabrikken at systemet settes under trykk med en trykktester, og at man så går frem som beskrevet i verkstedhåndboken.
- e) Isteden kan man jekke opp bilen bak så høyt at væskeoverflaten i ekspansjonstanken er det høyeste stedet i kjølesystemet. Start motoren og la bilen gå på tomgang, fyll opp ekspansjonstanken ved behov. Luftekranen ved bagasjelokket stenges når det kommer ut kjølevæske der. Sjekk væsknivået i ekspansjonstanken på nytt når bilen står på hjulene igjen.

Petter